Policy for eierstyring og selskapsledelse i Sparebanken Øst

Versjon 1.0 – januar 2025

Redegjørelse om eierstyring og selskapsledelse har fram til januar 2025 vært rapportert i sin helhet i bankens årsrapport.

Versjon	Eier	Innstilling	Beslutning	Dato vedtak
1.0	Avdelingsleder Etterlevelse	AU	Styret	14.01.2025

SPAREBANKEN ØST

Innhold

1. Innledning ... 4
   1.1. Bakgrunn og formål ... 4
   1.2. Bruksområde og dokumentforvaltning ... 4
2. Rammebetingelser ... 4
   2.1. Eksterne ... 4
   2.2. Interne ... 5
   2.3. Oversikt over styrende og kontrollerende organer i Sparebanken Øst ... 5
3. Virksomheten ... 6
4. Selskapskapital og utbytte ... 6
   4.1. Selskapskapital ... 6
   4.2. Kapitalforhøyelse ... 7
5. Likebehandling av egenkapitalbeviseierne ... 7
   5.1. Likebehandling ... 7
   5.2. Fortrinnsrett ... 7
6. Egenkapitalbevis og omsettelighet ... 8
7. Forstanderskapet ... 8
   7.1. Sammensetning ... 8
   7.2. Møter ... 9
8. Valgkomiteer ... 9
9. Styret, sammensetning og uavhengighet ... 10
   9.1. Styresammensetning ... 10
   9.2. Valg av styre ... 10
   9.3. Uavhengighet ... 10
   9.4. Styremedlemmers beholdning av egne egenkapitalbevis ... 11
10. Styrets arbeid ... 11
   10.1. Styrets oppgaver ... 11
   10.2. Taushetsplikt ... 11
   10.3. Interessekonflikter og inhabilitet ... 12
   10.4. Styreinstruks ... 12

SPAREBANKEN ØST

10.5. Finansiell rapportering 12
10.6. Årsplan 12
11. Styrekomiteer 13
11.1. Godtgjørelsesutvalg 13
11.2. Revisjons – og risikoutvalg 13
12. Risikostyring og internkontroll 13
12.1. Roller og ansvar 14
12.2. Internrevisjon 14
12.3. Eksternrevisjon 15
12.4. Overvåker 15
12.5. Avdeling Risikostyring og avdeling Etterlevelse 15
12.6. Internkontroll i operative avdelinger 16
12.6.1. Administrerende direktør 16
12.6.2. Ledere av forretningsområder 17
12.6.3. Ansatte 17
12.7. Andre organer og kontrollpunkter 17
13. Godtgjørelse til forstanderskapet, styret og tillitsvalgte 18
14. Lønn og annen godtgjørelse til ledende personer 18
15. Informasjon og kommunikasjon 18
16. Selskapsovertakelse 19
17. Revisor 19

SPAREBANKEN ØST

1. Innledning

1.1. Bakgrunn og formål

Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse, utarbeidet av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES), er utarbeidet for aksjeselskaper eid av aksjonærer med aksjer notert på regulert marked i Norge. For sparebanker gjelder standarden så langt den passer. Forstanderskapet er det øverste styringsorganet i Sparebanken Øst. Forstanderskapet er valgt blant egenkapitalbeviseiere, ansatte, innskytere og kommuneoppnevnte i Drammen, Nedre Eiker og Øvre Eiker. Hvert medlem av forstanderskapet har én stemme.

Formålet med NUES-anbefalingen er at selskaper som er notert på regulerte markeder i Norge skal ha eierstyring og selskapsledelse som klargjør rolledeling mellom aksjeeiere, styret og daglig ledelse utover det som følger av lovgivningen. I en sparebank er det videre behov for å klargjøre rollene også i forhold til ansatte, kunder og kommuneoppnevnte forstandere. Dette ivaretas gjennom Sparebanken Øst sine vedtekter. Eierstyring og selskapsledelse i Sparebanken Øst bidrar til å sikre ansattes, innskyternes, egenkapitalbeviseiernes og andre eksterne parters interesser i Sparebanken Øst. Eierstyring og selskapsledelse er styrets overordnede ansvar og skal sikre at organer og funksjoner fungerer i henhold til regelverket og at virksomheten styres på en effektiv og målrettet måte over tid.

Ledelsen og styret i Sparebanken Øst vurderer årlig prinsippene for eierstyring og selskapsledelse og hvordan de praktiseres og etterleves i organisasjonen.

1.2. Bruksområde og dokumentforvaltning

Policyen er utarbeidet for Sparebanken Øst, men føringer og prinsipper i dokumentet gjelder også for datterselskaper så langt det passer. Dette dokumentet revideres årlig og forvaltes av andrelinjefunksjonen i banken. Dokumentet innstilles av bankens administrasjonsutvalg og besluttes av styret.

2. Rammebetingelser

2.1. Eksterne

Regnskapsloven § 2-9 stiller de formelle kravene til denne redegjørelsen.

2.2. Interne

Prinsippene for eierstyring og selskapsledelse i Sparebanken Øst er konkretisert i bankens vedtekter, strategier og i instruks for styret og daglig leder. Videre også gjennom etiske retningslinjer vedtatt av bankens styre. Styringen ivaretas av sparebankens valgte organer og funksjoner tillagt styringsansvar. Grunnlaget for effektiv og målrettet drift av Sparebanken Øst er solid kompetanse innen sparebankens kjernevirksomhet med en hensiktsmessig organisering basert på henholdsvis person- og bedriftsmarkedsaktiviteter, finans, IT og innfordring. Sparebanken har videre juridisk kompetanse internt. Rammeverket for styring av sparebanker er lagt i et omfattende lov- og forskriftsverk. Regelverket består av spesialregler for finansforetak som på en rekke områder er vesentlig mer omfattende enn generelle selskapsrettslige regler og anbefalinger rettet mot aksjeselskaper generelt. Spesialreglene omfatter blant annet krav til tilsyn, konsesjon, virksomhetens art, egenkapital og utbytte, styrende organers sammensetning og ansvar, risikostyring og kontroll og forhold knyttet til oppkjøp, sammenslåinger med videre. Alle styrende dokumenter revideres jevnlig og operasjonaliseres gjennom avdelingsvise handlingsplaner og arbeidsrutiner.

Sparebanken Øst praktiserer et «følg eller forklar»-prinsipp i forhold til anbefalingen (NUES), så der det foreligger avvik fra NUES vil dette bli kommentert i dette policydokumentet. Vi tar i denne sammenheng hensyn til at styringsstrukturen og sammensetningen av styringsorganene i sparebanker i vesentlig grad skiller seg fra aksjeselskaper.

2.3. Oversikt over styrende og kontrollerende organer i Sparebanken Øst

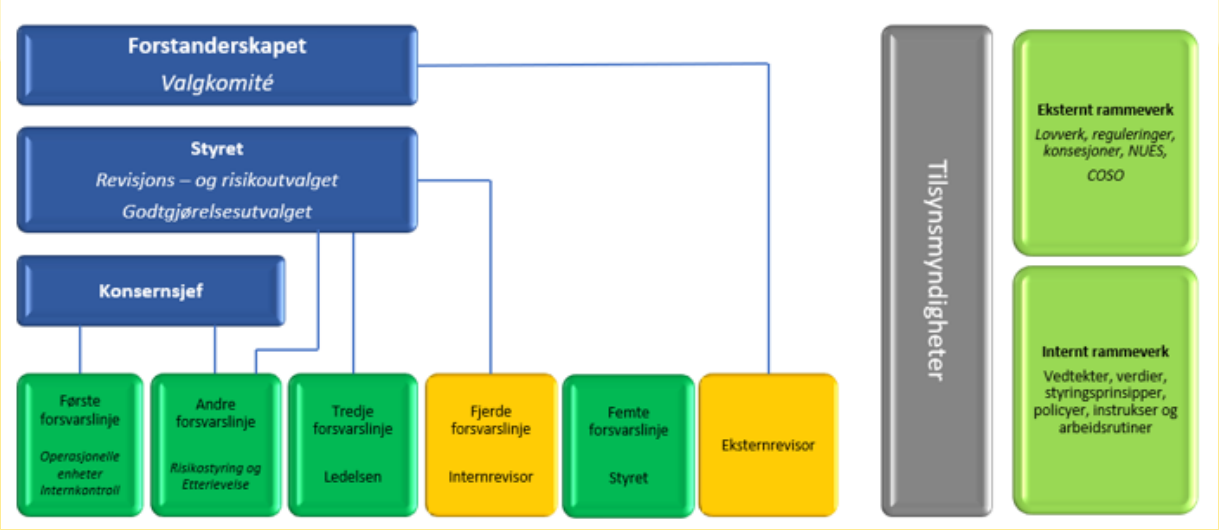

3. Virksomheten

Sparebanken Østs overordnede virksomhet kommer frem i vedtektene. Sparebanken Øst har til formål å utføre forretninger og tjenester som det er vanlig og naturlig at sparebanker kan utføre i henhold til den til enhver tid gjeldende lovgivning og de til enhver tid gitte konsesjoner.

Banken kan i samsvar med de til enhver tid gjeldende bestemmelser i finansforetaksloven og andre lover inneha eiendeler i andre finansinstitusjoner, samt i selskaper som driver virksomhet med naturlig tilknytning til bank- og finansieringsvirksomhet. Sparebanken kan også eie aksjer i andre selskap, men ikke drive eller delta som ansvarlig deltaker i selskaper som driver annen virksomhet enn nevnt i dette avsnittet med mindre dette skjer midlertidig og er nødvendig for sikring av sparebankens krav. Sparebankens virksomhet skjer ellers innenfor de rammer som følger av konsesjonen til å drive sparebank og de regler som følger av finansforetaksloven og andre lover og forskrifter gjeldende for sparebanker.

Sparebanken Øst skal være utviklingsorientert med lokal forankring, solid, langsiktig og troverdig. Sparebanken Østs samfunnsansvar er forankret i vedtekter og retningslinjer. I sparebankens overordnede strategi er det presisert at Sparebanken Øst skal være samfunnsorientert og ha høye etiske krav. Sparebanken skal være en bidragsyter til verdiskapning og bærekraftig utvikling både gjennom konsernets ordinære drift og gjennom bankens samfunnskapitalutbytte – spesielt i kommunene Øvre Eiker og Drammen. Forstanderskapet er sparebankens øverste organ. Forstanderskapets sammensetning kommer frem av vedtektene og viser klart det lokale samfunnsansvaret gjennom sammensetningen som gir representasjon for innskytervalgte, lokalsamfunnet (kommunevalgte) og de ansatte i tillegg til egenkapitalbeviseierne.

For nærmere beskrivelse av virksomheten vises til styrets årsberetning og omtale av bankens strategi i selskapets årsrapport.

Avvik fra NUES: Ingen

4. Selskapskapital og utbytte

4.1. Selskapskapital

Styret foretar løpende en vurdering av kapitalstrukturen i lys av selskapets mål, strategi og ønsket risikoprofil. Minstekravet til egenkapital for sparebanker følger av finansforetakslovens § 14-1. Krav til bevaringsbuffer, systemrisikobuffer og motsyklisk kapitalbuffer er regulert i finansforetaksloven § 14-3. Konsernets mål for ren

kjernekapitaldekning er tilsvarende myndighetskrav pluss en kapitalmargin på 1,0 prosent. For nærmere beskrivelse av reglene om kapitaldekning, hvilke prinsipper som legges til grunn for å vurdere kapitalbehovet samt nærmere spesifikasjon av elementene i sparebankens kapitaldekning, vises til sparebankens pilar 3-rapportering om risikostyring, risikoeksponering og soliditetsforhold som er publisert på sparebankens nettsider. Finanstilsynet fører tilsyn med at sparebanken drives med betryggende soliditet i forhold til faktisk risikonivå. Utbyttepolitikken er gjengitt i styrets årsberetning.

Forstanderskapet har gitt styret fullmakt til å erverve og/eller etablere pant i egne egenkapitalbevis. Fullmakten gjelder i 18 måneder fra siste forstanderskapsmøte og er gjenstand for årlig behandling. Finanstilsynet har godkjent fullmakten.

4.2. Kapitalforhøyelse

Forstanderskapet har ikke gitt styret noen generell fullmakt til egen kapitalforhøyelse. Har sparebanken behov for kapitalforhøyelse, vil dette bli behandlet som en egen sak i forstanderskapsmøte. Vedtak om forhøyelse av eierandelskapitalen skal godkjennes av Finanstilsynet, jf. finansforetaksloven § 10-4, (3).

Avvik fra NUES: Sparebanken Øst avviker av praktiske årsaker anbefaling om at en styrefullmakt til å erverve og/eller etablere pant i egne egenkapitalbevis ikke bør vare lenger enn frem til neste ordinære forstanderskapsmøte ved at fullmakten varer i 18 måneder.

5. Likebehandling av egenkapitalbeviseierne

5.1. Likebehandling

Sparebanken Øst har én egenkapitalbevisklasse. Sparebankens egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs i tråd med de regler som følger av finanslovgivningen og utstederreglene gitt av Oslo Børs. Alle egenkapitalbeviseiere har samme rettigheter.

5.2. Fortrinnsrett

Egenkapitalbeviseieres fortrinnsrett ved kapitalforhøyelser kommer frem i finansforetaksloven § 10-10 (3). Det fremkommer her at ved forhøyelse av eierandelskapitalen, har eierne av egenkapitalbevis fortrinnsrett til å tegne de nye egenkapitalbevisene i samme forhold som de fra før eier egenkapitalbevis utstedt av institusjonen. Allmennaksjeloven § 10-5 om tilsidesettelse av fortrinnsrett gjelder tilsvarende.

Avvik fra NUES: Ingen

6. Egenkapitalbevis og omsettelighet

Sparebankens egenkapitalbevis omsettes fritt på Oslo Børs. Det er ikke andre eierbegrensninger enn gjeldende regler i finansforetaksloven om eierbegrensning og konsesjonsplikt og vedtektsfestede regler om styregodkjenning av kjøp av egenkapitalbevis som gjelder for egenkapitalbeviseiere i Sparebanken Øst.

Avvik fra NUES: Sparebanken Øst avviker fra NUES ved at kjøp av bankens egenkapitalbevis krever styregodkjenning. Dette er vedtektsfestet.

7. Forstanderskapet

Forstanderskapet skal påse at sparebanken virker etter sitt formål i samsvar med lover, vedtekter og vedtak fattet av forstanderskapet. Forstanderskapet fastsetter regnskapet og vedtar godtgjørelse til sparebankens tillitsvalgte, herunder styret, valgkomite og valgt revisor. Forstanderskapet velger valgkomite blant forstanderskapets medlemmer. I henhold til vedtekter skal følgende saker behandles av det ordinære forstanderskapet, herunder valg av styremedlemmer:

- Valg av forstanderskapets leder og nestleder
- Godkjennelse av årsregnskap og årsberetning, herunder disponering av overskudd/utdeling av utbytte.
- Andre saker som etter lov eller vedtekter hører under forstanderskapet

7.1. Sammensetning

Forstanderskapets sammensetning kommer frem av vedtektene. I vedtektene menes kommunene Øvre Eiker, Nedre Eiker og Drammen slik kommunene var geografisk definert pr. 01.01.2019. Det lokale samfunnsansvaret vises gjennom sammensetningen av forstanderskapet, der både innskytervalgte, kommunevalgte (det offentlige), egenkapitalbeviseiere og de ansatte er representert.

Forstanderskapet består av totalt 32 medlemmer med 24 varamedlemmer. 9 medlemmer velges av innskytere fordelt med 3 fra Øvre Eiker, 2 fra Nedre Eiker og 4 fra Drammen. 4 medlemmer velges av det offentlige med 1 medlem fra Øvre Eiker, 2 medlemmer fra Nedre Eiker og 1 medlem fra Drammen. 8 medlemmer velges av de ansatte og 11 medlemmer velges av egenkapitalbeviseierne. Medlemmene av forstanderskapet velges for 4 år. Forstanderskapets medlemmer velges i tråd med finansforetaksloven og sparebankens vedtekter. Det fremkommer her at vervet er personlig og det er ikke mulig å møte ved fullmektig. NUES' anbefaling om bruk av fullmakt på generalforsamlingen er av denne grunn ikke aktuelt for egenkapitalbeviseiere i Sparebanken Øst. Eierne av egenkapitalbevis er stemmeberettigede ved valg av egenkapitalbeviseiernes medlemmer og varamedlemmer til sparebankens forstanderskap. Hvert egenkapitalbevis gir en stemme,

men ingen kan stemme for mer enn 10 % av samtlige egenkapitalbevis eller avgi flere stemmer enn 20 % av de stemmer som er representert i valgmøtet.

7.2. Møter

Forstanderskapet har ett fast møte hvert år. Utover dette innkalles forstanderskapet av forstanderskapets leder ved behov. Styret innkaller til forstanderskapets årlige møter med minst 21 dagers varsel, jf. finansforetaksloven § 8-3 (1) og følgelig allmennaksjeloven §5-10. Både sparebankens revisor og styret får innkalling til forstanderskapsmøtene. Forstanderskapsmøtene ledes av forstanderskapets leder jf. vedtekter og finansforetaksloven og følger dermed anbefalingen om uavhengig møteledelse. Når det gjelder saksdokumenter, påmeldingsfrist, gjennomføring av valg og publisering av protokoller fra forstanderskapsmøter følger sparebanken NUES på alle punkter.

Avvik fra NUES: Ingen. Anbefaling fra NUES om bruk av fullmakter på generalforsamlingen er ikke relevant da forstanderskapet opererer med forhåndsvalgte varamedlemmer som innkalles ved eventuelle fravær av ordinære medlemmer.

8. Valgkomiteer

Det følger av sparebankens vedtekter at valg av medlemmer til forstanderskap og styre skal skje etter innstilling fra valgkomiteen. Det er 3 valgkomiteer i Sparebanken Øst:

- Valgkomite for forstanderskapet og styret
- Valgkomite for innskytere
- Valgkomite for egenkapitalbeviseiere

Valgkomiteene skal sørge for at sammensetningen i styret og øvrige organer er i tråd med bankens vedtekter og den til enhver tid gjeldende lovgivning. I tillegg må det tas hensyn til organets sammensetning av kjønn, alder og kandidatenes uavhengighet i forhold til administrasjonen.

Ansattes representanter i styret og forstanderskap velges av og blant de ansatte i tråd med aksjeloven § 6-4 (2). Valgkomiteen for forstanderskapet består av representanter fra alle grupper som er representert i forstanderskapet, herunder også egenkapitalbeviseierne. Dette skal sikre at forholdet mellom valgkomiteene og den som velges har hensyntatt uavhengighet og habilitet. Det er også vektlagt at de ulike valgkomiteer opprettholder sin uavhengighet til styret i sparebanken. De ulike valgkomiteer skal også sikre at tilgangen på nødvendig kompetanse er til stede sett i forhold til de oppgaver valgkomiteen står overfor.

Valgkomite for forstanderskapet og styret velges av og blant forstanderskapets medlemmer. Valgkomiteens sammensetning kommer frem av sparebankens vedtekter. NUES' anbefalinger på dette punkt oppfylles så langt de passer i forhold til vedtektene. Valgkomiteens innstilling overfor forstanderskapet begrunnes i tråd med NUES. Det er utarbeidet egen instruks for valgkomiteene.

Sparebanken Øst følger anbefalingen om at flertallet i valgkomiteen er uavhengig av styret og øvrige ledende ansatte. Videre også at styrets medlemmer eller ledende ansatte i selskapet ikke bør være medlem av valgkomiteen. Sparebankens vedtekter krever at alle medlemmene i valgkomiteen er medlemmer av forstanderskapet.

Avvik fra NUES: Ingen

9. Styret, sammensetning og uavhengighet

9.1. Styresammensetning

Styret består av 6 eksterne medlemmer og 2 representanter fra de ansatte. Administrerende direktør og viseadministrerende direktør har møterett, men ikke stemmerett i styret. Styrets sammensetning, styremedlemmenes bakgrunn og deltakelse på styremøter omtales i bankens årsrapport under «presentasjon av styret». Detaljert informasjon om den enkelte styremedlem finnes også på bankens hjemmeside.

9.2. Valg av styre

Valg av styremedlemmer skjer etter forberedelse av valgkomiteen nedsatt av forstanderskapet. Valgkomiteen utarbeider en innstilling til forstanderskapet. Styremedlemmer velges for 2 år av gangen. Forstanderskapet velger styrets leder og nestleder. Styremedlemmenes kompetanse og yrkeserfaring blir fremlagt i forstanderskapet i forbindelse med valget. §4-1 i Sparebanken Øst sine vedtekter omhandler styrets sammensetning.

9.3. Uavhengighet

Styret skal handle uavhengig av ledelsen i banken. Styrets medlemmer, med unntak av ansattes representanter, vurderes som uavhengig av sparebankens vesentlige forretningsforbindelser og sparebankens daglige ledelse. Ingen av sparebankens ledende ansatte er medlemmer av styret. Sammensetningen av styret utgjør et mangfold der kompetanse og ferdigheter legger grunnlaget for utøvelsen av det nødvendige styrearbeidet. Det kommer frem i styrets innstruks at styret opptrer som et kollegium. Ansvar for de vedtak og de disposisjoner som styret foretar, tilligger imidlertid det enkelte styremedlem.

9.4. Styremedlemmers beholdning av egne egenkapitalbevis

Styremedlemmer som har egenkapitalbevis i Sparebanken Øst, fremkommer i notene til årsrapporten hvert år.

Avvik fra NUES: Ingen

10. Styrets arbeid

10.1. Styrets oppgaver

Styret leder sparebankens virksomhet i samsvar med lov, forskrift, vedtekter og nærmere instrukser gitt av forstanderskapet. Forvaltningen av sparebanken hører under styret. Styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten, herunder påse at kravene til organisering av banken og etablering av forsvarlige styrings- og kontrollsystemer blir etterkommet. Styret skal fastsette planer og budsjetter for bankens virksomhet. Styret skal også fastsette retningslinjer for virksomheten, herunder regler om taushetsplikt for opplysninger om banken og dens virksomhet.

Styret skal holde seg orientert om bankens økonomiske stilling og plikter å påse at dens virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Styret skal minst én gang årlig og ellers etter behov ha møte med revisor uten at daglig leder eller andre fra den daglige ledelsen er til stede.

Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelse og bankens virksomhet ellers. Styret skal fastsette instruks for daglig leder og sørge for at daglig leder regelmessig gir styret underretning om bankens virksomhet, stilling og resultatutvikling.
Styret iverksetter de undersøkelser det finner nødvendig for å kunne utføre sine oppgaver.

Styret har ansvaret for at sparebanken til enhver tid har den egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i sparebanken. Styret har delegert deler av forvaltningsansvaret til administrasjonen gjennom ulike delegasjonsvedtak. Vedtakene er gitt med ulik varighet. Styret har videre fastsatt instruks for internrevisor som skal foreta operasjonell revisjon i tråd med gjeldende standarder for slik revisjon.

10.2. Taushetsplikt

Alle styremedlemmer i Sparebanken Øst er underlagt de samme regler om taushet, etikk og habilitet som gjelder for sparebankens ansatte generelt. Uavhengighet mellom sparebankens ulike styrende og kontrollerende organer er et sentralt kriterium for

forsvarlig styring av virksomheten. Blant de tillitsvalgte i Sparebanken Øst foreligger det, etter styrets vurdering, ingen nærstående forhold eller personlige relasjoner som kan påvirke den enkelte tillitsvalgtes uavhengighet og dømmekraft.

10.3. Interessekonflikter og inhabilitet

Det fremkommer av sparebankens etiske regler at det foreligger en varslingsplikt for styremedlemmer og ansatte dersom de direkte eller indirekte har vesentlig interesse av avtaler som inngås av eller i sparebanken (konsernet) eller i saker som styret skal behandle.

10.4. Styreinstruks

Styrets ansvar og arbeidsoppgaver er fastsatt i finansforetaksloven §8-6 og i bankens vedtekter. Styret har utarbeidet en egen styreinstruks som er gjenstand forårlig revidering. Instruksen beskriver hvilket ansvar styret har, hvilke saker styret skal behandle og hvilke regler som skal ligge til grunn for saksbehandlingen. Styret har fastsatt instruks for administrerende direktør som sørger for den daglige ledelsen av sparebanken. Styreinstruksen og instruks for daglig leder angir ansvars- og oppgavefordelingen mellom styret og daglig leder.

10.5. Finansiell rapportering

Styret mottar månedlige rapporter hvor sparebankens økonomiske og finansielle status kommenteres, herunder administrerende direktørs månedlige virksomhetsrapport. Månedsrapportene danner grunnlaget for intern styring og kommunikasjon om status i sparebanken. Styret mottar periodiske rapporter som viser sparebankens etterlevelse av delegerte fullmakter, samt kvartalsvise rapporter som viser utviklingen i sparebankens totale risikobilde.

10.6. Årsplan

Styret utarbeider en årsplan for sitt arbeid. Årsplanen inneholder blant annet møteplan for året, oversikt over faste oppgaver på bestemte møter og finansiell kalender. Styret foretar hvert år en egenevaluering. Evalueringen omfatter styremedlemmers kompetanse, styrets sammensetning og måten styret fungerer på både som gruppe og individuelt. Styrets egenevaluering er tilgjengelig for valgkomiteen til forstanderskapet.

Avvik fra NUES: Ingen

11. Styrekomiteer

11.1. Godtgjørelsesutvalg

Det er etter krav i finansforetaksloven § 15-1 og forskrift om finansforetak og finanskonsern § 15-1 flg. etablert et godtgjørelsesutvalg i Sparebanken Øst. Godtgjørelsesutvalget har som oppgave å forberede for styret retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte. De skal videre sørge for at foretaket til enhver tid har og praktiserer retningslinjer og rammer for godtgjørelsesordningen som er i samsvar med forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond. Utvalget utfører sine oppgaver i tråd med retningslinjer fastsatt av styret. Utvalget utpeker selv sin leder og medlemmene er valgt av styret.

Flertallet i utvalget er i henhold til NUES anbefaling uavhengig av virksomheten.

11.2. Revisjons – og risikoutvalg

Sparebanken Øst har etter krav i finansforetaksloven § 8-18 og § 13-6 (4) etablert revisjons- og risikoutvalg etter de retningslinjer som loven beskriver. Revisjons- og risikoutvalget er et forberedende og rådgivende utvalg for styret.
Medlemmene er valgt av styret og velges for ett år av gangen. Utvalgets leder utpekes av styret. Revisjons- og risikoutvalgets hovedoppgaver er å forberede styrets oppfølging av regnskap og rapportering, overvåke systemer for risikostyring og internkontroll, vurdere internrevisjonens arbeid samt vurdere og overvåke revisors uavhengighet.
Revisjons- og risikoutvalget skal dessuten forberede og gi råd til styret om forhold rundt bankens eksisterende og fremtidige risikoappetitt og risikostrategi samt oppfølging og implementering av denne strategien. Det tilligger også utvalget å overvåke i hvilken grad sparebankens prising av produkter ut mot kundene fullt ut reflekterer den risiko sparebanken bærer. Utvalget utfører sine oppgaver etter instrukser fastsatt av styret.

Utvalget er i henhold til NUES anbefaling uavhengig av virksomheten.

Avvik fra NUES: Ingen

12. Risikostyring og internkontroll

Risikostyring skal støtte opp under konsernets utvikling og måloppnåelse og skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig forretningsdrift. Dette oppnås gjennom en risikoprofil som kjennetegnes ved en sterk risikokultur og en høy bevissthet om risikostyring. For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risikostyring og internkontroll, har konsernet lagt til

grunn [1]COSO-modellen[1]. Dette er et anerkjent rammeverk for risikostyring og internkontroll. Modellen baseres på at risikostyring og internkontroll gjelder alle deler av virksomheten samtidig som et helhetlig perspektiv legges til grunn. Risikostyring og internkontroll omfatter både strategiske og operative forhold samt at det settes særlig søkelys på kvalitet i ekstern rapportering og etterlevelse av lover og regler. Dette benevnes som helhetlig risikostyring. Begrepet helhetlig risikostyring benyttes i Sparebanken Øst med følgende definisjon:

Helhetlig risikostyring er den kulturen, de egenskapene og den praksisen som organisasjonen integrerer med strategi og som de benytter når strategien settes ut i praksis. Dette for å styre risikoen når verdier skapes, bevares og realiseres.

12.1. Roller og ansvar

Organisering og kontrollfunksjoner er i tråd med gjeldende lovverk. Krav til forsvarlig virksomhetsstyring finner vi i finansforetakslovens § 13-5. I § 13-5 (1) heter det at et finansforetak skal organiseres og drives på en forsvarlig måte. Foretaket skal ha en klar organisasjonsstruktur og ansvarsdeling samt klare og hensiktsmessige styrings- og kontrollordninger. Foretaket skal ha hensiktsmessige retningslinjer og rutiner for å identifisere, styre, overvåke og rapportere risiko foretaket er, eller kan bli, eksponert for. En tydelig organisering med klart definerte ansvarsområder og fullmakter er et sentralt element i god risikostyring og internkontroll.

12.2. Internrevisjon

Internrevisjonen skal i samsvar med finansavtaleloven §8-16 (1) kontrollere at finansforetaket er organisert og drives på en forsvarlig måte og i samsvar med gjeldende krav til virksomheten. Forhold som vurderes som utilfredsstillende, skal rapporteres til styret og administrerende direktør.

- Internrevisor har rett til å møte i styremøtene og avgi rapport om risikostyringen og internkontrollen minimum en gang pr. år.
- Gi objektive råd til styret og ledelsen om konsernets risikostyring, utforming og etterlevelse av kontroller samt etterlevelse av etablerte rutiner, prosedyrer og retningslinjer.
- Ha tilstrekkelig kompetanse og erfaring, metodikk og verktøy for å sikre at alle områder med høy og kritisk risiko dekkes.
- Gjennomføre planlagte internkontroller.

[1] [1]The Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission (COSO) har gitt innhold til begrepene gjennom et internasjonalt anerkjent rammeverk og benyttet bl.a. i lovgivning innen finansområdet.

12.3. Eksternrevisjon

Ekstern revisor gir ledelsen og styret uavhengige og objektive synspunkter som kan bidra til at banken når sine målsettinger ikke bare for regnskapsrapportering, men også for målsettinger innenfor andre kategorier. I forbindelse med årsregnskapsrevisjonen fremlegger revisor sitt syn på i hvilken grad regnskapet gir et forsvarlig uttrykk for virksomhetens økonomiske stilling i overensstemmelse med IFRS, og bidrar dermed til virksomhetens målsettinger for regnskapsrapportering. Revisor kan videre bidra ved å gi nyttig informasjon til ledelsen i dens gjennomføring av aktiviteter relatert til risikostyring. Slik informasjon omfatter revisjonsfunn, analytisk informasjon og anbefalinger om nødvendige tiltak for å nå etablerte målsettinger, og funn som revisor gjør angående mangler ved risikostyring og kontroll med anbefalinger om forbedringer.

12.4. Overvåker

I tråd med finansforetaksloven § 11-14 er BDO AS AS utnevnt som uavhengig overvåker for Sparebanken Øst Boligkreditt AS. Overvåker gjennomfører selvstendige kvartalsvise kontroller blant annet av lovbestemt register og beløpsmessig balanse mellom sikkerhetsmasse og utstedte obligasjoner med fortrinnsrett. Overvåker rapporterer regelmessig til Finanstilsynet.

12.5. Avdeling Risikostyring og avdeling Etterlevelse

Sparebanken Øst har i henhold til CRR/CRD IV-forskriften, §§ 38-39 egne avdelinger for risikostyring og compliance. Avdelingene er uavhengig av den ordinære operative driften.:

Avdeling Risikostyring sine hovedoppgaver:

- Ha et konsernansvar for oppfølging av strategi for helhetlig Risikostyring.
- Sitte i «førersetet» når strategier skal utformes på sentrale risikoområder.
- Skal være involvert i vurderingene av risikoer forbundet med vesentlige kredittbevilgninger, nye og vesentlige endringer i produkter, tjenester og andre aktiviteter, herunder utkontraktering.
- Skal være involvert i utarbeidelsen av risikotoleranse, risikostrategier og overordnede rammer for risikotakingen.
- Bidra til videreutvikling av bankens rammeverk for helhetlig risikostyring- og internkontroll, herunder risikostrategi, metoder, modeller og systemer i henhold til anerkjente prinsipper.
- Påse at risikostyringssystemene iverksettes, benyttes, følges opp og dokumenteres i samsvar med lover, forskrifter, strategi og rutiner og at risikostyringsprosessen er hensiktsmessig og effektiv.
- Følge opp bankens risikostatus og utvikling i forhold til vedtatte risikostrategiske måltall og forretningsstrategi.
- Delta i møter i styrets revisjons- og risikoutvalg.

Avdelingsleder risikostyring skal ikke kunne avsettes uten samtykke fra styret, jf. CRR/CRD IV-forskriften, § 38.

Avdeling Etterlevelse sine hovedoppgaver:

- Ha et konsernansvar for oppfølging av strategi for helhetlig Risikostyring.
- Skal være involvert i vurderingene av risikoer forbundet med nye og vesentlige endringer i produkter, tjenester og andre aktiviteter, herunder utkontraktering. Videre legge til rette for bankens workshops i forbindelse med identifisering, vurdering og håndtering av de ulike avdelingers operasjonelle risikoer.
- Være et uavhengig miljø som utfordrer de operative avdelingene i banken.
- Bidra til videreutvikling av bankens rammeverk for helhetlig risikostyring- og internkontroll, herunder risikostrategi, metoder, modeller og systemer i henhold til anerkjente prinsipper.
- Sørge for at det opprettes effektive systemer og prosesser for etterlevelse av gjeldende regelverk samt fange opp endringer i lover/forskrifter, bransjestandarder og interne retningslinjer, og påse at disse blir iverksatt i banken.
- Teste, vurdere og gi råd om internkontrollen.
- Ansvar for å gjennomføre årlige nøkkelprosessgjennomganger og fremlegge forslag og vurderinger for bankens ledelse.
- Delta i møter i styrets revisjons- og risikoutvalg.

Avdelingsleder etterlevelse skal ikke kunne avsettes uten samtykke fra styret, jf. CRR/CRD IV-forskriften, § 39.

12.6. Internkontroll i operative avdelinger

12.6.1. Administrerende direktør

Administrerende direktør er ansvarlig for, skal utarbeide og følge opp at:

- Det er etablert en forsvarlig helhetlig risikostyring etter retningslinjer fastsatt av styret.
- Helhetlig risikostyring blir dokumentert, gjennomført og overvåket på forsvarlig måte.
- Rapporteringsplikten til styret er i samsvar med lover, forskrifter, vedtekter og konsernets vedtatte prinsipper om dette.
- Risikostyringssystemene gjennomføres, følges opp og dokumenteres i samsvar med lover, forskrifter, strategi/policy og rutiner.
- Risikostyringsprosessen er hensiktsmessig og effektiv.

Administrerende direktør skal sørge for at konsernet er hensiktsmessig organisert, herunder at det er klare ansvarsforhold og at det er etablert nødvendig arbeidsdeling.

Administrerende direktør har ansvar for at prosess som gjelder vurdering av risikoer og samlet kapitalbehov (ICAAP) blir gjennomført.

12.6.2. Ledere av forretningsområder

Ledere av forretningsområdene, herunder direktører og mellomledere, har ansvar for:

- Å etablere og gjennomføre forsvarlig risikostyring innenfor sitt område, herunder vurdere risiko og etablere nødvendige linjekontroller.
- Etterlevelse av gjeldende regelverk.
- Rapportering knyttet til helhetlig risikostyring, herunder rapportering av vesentlige brudd/hendelser.

12.6.3. Ansatte

De ansatte har ansvar for å:

- Besitte tilstrekkelig kompetanse om sitt ansvarsområde og sine arbeidsoppgaver for tilstrekkelig egenkontroll.
- Utføre arbeid innenfor vedtatte instrukser, rammer og fullmakter med riktig kvalitet.
- Rapportere vesentlige brudd/hendelser til leder.

Helhetlig risikostyring skal være en del av den løpende oppfølgingen mellom leder og den ansatte. Den ansattes rolle i dette skal synliggjøres og følges opp.

12.7. Andre organer og kontrollpunkter

Bankens balansestyringskomite (BSK) har jevnlige møter der status og tiltak med hensyn til likviditetssituasjonen drøftes. I BSK møter administrerende direktør, viseadministrerende direktør, direktør økonomi og finans, avd. leder risikostyring, finanssjef og regnskapssjef. BSK er også forum for vurderinger knyttet til Gjenopprettingsplanen under normale forhold, herunder løpende vurdering av indikatorer og triggere.

Risikokomiteen har til formål å vurdere risikoeksponering og risikorapportering. Komiteen skal gjøre vurderinger av kapitalbehovet og behandle risikorapporteringen til styret. Komiteens medlemmer skal være avdelingsleder AHV, advokat, avdelingsleder Risikostyring, controllere risiko, avdelingsleder Etterlevelse, controllere etterlevelse, dir. teknologi og automasjon, avdelingsleder Innfordring, leder Kreditt PM, leder kreditt BM, finanssjef og CFO. Komiteens konklusjoner og merknader protokollføres og oversendes adm. direktør.

Det er opprettet en egen avdeling for antihvitvask. Bankens viseadministrerende direktør er antihvitvaskansvarlig.

Avvik fra NUES: Ingen

13. Godtgjørelse til forstanderskapet, styret og tillitsvalgte

Godtgjørelse til styret, forstanderskapet og valgkomiteen fastsettes av forstanderskapet. Godtgjørelsen er søkt tilpasset den arbeidsmengde og det ansvar som påhviler hver enkelt. Honoraret er uavhengig av sparebankens resultater og utgjør et bestemt beløp. Det er ingen resultatbaserte eller variable godtgjørelser til sparebankens forstanderskapsmedlemmer, styremedlemmer eller tillitsvalgte. Godtgjørelse til forstanderskapet og styret offentliggjøres i lederlønnsrapporten.

Avvik fra NUES: Ingen

14. Lønn og annen godtgjørelse til ledende personer

I henhold til gjeldende lovverk, finansforetaksloven § 15-1 til 15-6, fastsetter styret nødvendige retningslinjer for ledende ansattes godtgjørelser. Godtgjørelse til ledende ansatte offentliggjøres i lederlønnsrapporten. Fastlønnen utgjør hovedinntekten til alle ansatte i Sparebanken Øst. Styret fastsetter godtgjørelsen til administrerende direktør. Administrerende direktør fastsetter godtgjørelsen til toppledergruppen. Det er ingen avtale om variabel godtgjørelse eller opsjons- eller bonusavtaler. Toppledelsen tar del i styrevedtatt ordning om overskuddsdeling.

Avvik fra NUES: Ingen

15. Informasjon og kommunikasjon

Sparebankens målsetting for informasjon og kommunikasjon er basert på åpenhet og tilgjengelighet. For å sikre en nødvendig informasjonsflyt, skal finansiell informasjon offentliggjøres i tråd med fastsatt finansiell kalender på sparebankens internettsider, ved innsendelse av opplysningene til Oslo Børs og ved presentasjoner for investorer og andre interessenter. Sparebanken Øst arrangerer åpne investorpresentasjoner i forbindelse med at års- og kvartalsresultater blir lagt frem. Regelverket for informasjon og kommunikasjon, regler om god børsetikk, i tillegg til et generelt krav om likebehandling setter imidlertid begrensninger for sparebankens mulighet til å utgi informasjon, herunder også for analytikere.

Sparebanken Øst har utarbeidet retningslinjer for investorpleie. Retningslinjene viser til at banken ønsker å ha en utstrakt og effektiv kommunikasjon med de finansielle markedene der åpenhet og troverdighet vektlegges. Sparebanken ønsker et langsiktig og gjensidig fordelaktig forhold med flest mulig meglerforetak. Investeringsbeslutninger skal være tuftet på økonomiske kalkyler fremfor relasjoner. Sparebanken Øst skal være positiv til investeringsbeslutninger som ikke nevneverdig endrer aktuelle lønnsomhetsestimater, og som vil være gunstig for investor. Meglerkontakt skal skje gjennom Finansavdelingen for å sikre at informasjonen som går ut og kommer inn er ensartet.

Informasjon som vurderes som viktig og sensitiv vil først bli meddelt Oslo Børs. Sparebanken Øst vil tilstrebe korrekt og velbalansert informasjon både skriftlig og muntlig, og ingen investorer skal forfordeles. All informasjon som tilbys skal distribueres til alle investorkretser og den skal presenteres på en entydig måte. Banken skal tilstrebe tilgjengelighet for investorer og henvendelser skal besvares innen rimelig tid. Informasjon som anses som sentral for investorer skal distribueres via sparebankens hjemmeside, Oslo Børs og via e-post.

Avvik fra NUES: Ingen

16. Selskapsovertakelse

Sparebanker kan ikke overtas av andre foretak eller enkeltpersoner. NUES' anbefaling på dette punkt er av den grunn ikke relevant for sparebanker. Forstanderskapet skal treffe avgjørelse i alle saker som gjelder virksomhetsendringer i Sparebanken Øst, oppkjøp av andre selskaper eller andre saker av særlig viktighet for banken. Dette gjelder likevel ikke ved oppkjøp av mindre selskaper innenfor bankens nåværende virksomhetsområde, eller dersom saken av andre særlige grunner bør avgjøres av styret og først deretter forelegges forstanderskapet.

Avvik fra NUES: Ingen

17. Revisor

Revisjon av Sparebanken Øst foretas etter anerkjente revisjonsprinsipper med hensyn til planlegging, gjennomføring og beretning. Ernst & Young AS er sparebankens eksterne revisor. Eksternrevisor møter minst en gang i året i Revisjons- og risikoutvalget og på styremøte og gjennomgår sine vurderinger av sparebankens risikoer. Ekstern revisor deltar alltid på styremøtet ved fastsettelse av årsregnskapet og på regnskapsmøtet i Revisjons- og risikoutvalget, og går gjennom sin vurdering av vesentlige forhold i

sparebanken. Ellers deltar eksternrevisor i styremøter etter behov. I henhold til finansforetaksloven § 8-6 (3) er det krav om at styret minst én gang per kvartal har møte med revisor uten at daglig ledelse er til stede om ikke annet er fastsatt i instruks for styret. Eksternrevisor blir innkalt til alle forstanderskapsmøter.

Avvik fra NUES: Ingen